

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

**Directie
Arbeidsverhoudingen**
Afdeling Pensioenbeleid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2019-0000093722

Uw referentie
164956U

Datum 9 juli 2019
Betreft Verzamelbrief Pensioenonderwerpen - Vaste commissie
voor SZW, PvdA- en CDA-fractie vragen toelichting

Hierbij zend ik u een reactie op het verzoek van leden van de PvdA-fractie om toelichting te geven bij de Verzamelbrief pensioenonderwerpen van 24 april 2019.¹

In mijn brief van 24 april 2019 heb ik aangegeven dat de definitie van de reële dekkingsgraad aanpassing behoeft; voortaan moet de risicovrije termijnstructuur (RTS) als rekenrente gebruikt worden om verplichtingen te verdisconteren en kan niet langer het verwachte beleggingsrendement gebruikt worden. Dit blijkt uit de evaluatie van het nFTK en de aansluitende gesprekken daarover met pensioenfondsen en de toezichthouders.

De PvdA-fractie van de Eerste Kamer reageert op 29 mei 2019 met de opmerking dat inzage in koopkrachtbehoud op fondsniveau daarmee niet gediend zou zijn, aangezien de RTS geen indicatie is van de verwachte beleggingsrendementen. De PvdA-fractie vraagt om toelichting bij dit punt en leden van de CDA-fractie sluiten zich aan bij dit verzoek.

De wijziging betreft een aanpassing in een dekkingsgraad. Een dekkingsgraad laat zien in welke mate de actuele verplichtingen aan de passivakant van de balans, gedekt zijn door het nu aanwezige fondsvermogen aan de activakant van de balans. Een *nominale* dekkingsgraad laat zien in welke mate de *nominale* verplichtingen (de uit te keren pensioenen) van nu en die in de toekomst, gedekt zijn door nu aanwezig vermogen. Een *reële* dekkingsgraad laat zien in welke mate de *reële* verplichtingen gedekt zijn door nu aanwezig fondsvermogen. De reële verplichtingen zijn de nu en in de toekomst uit te keren pensioenen, maar dan zodanig verhoogd dat er sprake is van volledig koopkrachtbehoud – in de brief van 24 april 2019 ook wel ‘volledig geïndexeerde kasstromen’ genoemd. De reële dekkingsgraad laat zien in welke mate nu aanwezig vermogen in het fonds voldoet om pensioen uit te keren met volledig koopkrachtbehoud. Het in de toekomst nog te realiseren overrendement telt naar verwachting op bij het vandaag aanwezige fondsvermogen, maar is nu nog niet aanwezig om de met inflatie opgehoogde kasstroom te dekken en telt dus niet mee in de reële dekkingsgraad. Om consistent te zijn met de definitie van de nominale dekkingsgraad moet voor de reële dekkingsgraad de rekenrente ook de risicovrije termijnstructuur (RTS) zijn.

¹ Kamerstukken I 2018/2019, 32043, O en bijlagen.

Wanneer niet een dekkinggraad maar bijvoorbeeld een toekomstprojectie van het vermogen van het pensioenfonds gemaakt zou moeten worden, dan zou het opportuun kunnen zijn om gebruik te maken van het verwachte rendement op beleggingen.

**Directie
Arbeidsverhoudingen**
Afdeling Pensioenbeleid

Datum

9 juli 2019
Onze referentie
2019-0000093722

Naast de hierboven genoemde reële dekkinggraad, die deelnemers alleen op fondsniveau informeert, zal er per 30 september van dit jaar, op www.mijnpensioenoverzicht.nl andere informatie beschikbaar zijn voor individuele deelnemers, namelijk het individuele pensioen weergegeven in scenario-bedragen. Die bedragen zullen de deelnemer inzicht geven in de reële verwachtingen die hij of zij mag hebben ten aanzien van de hoogte én van de koopkracht van zijn of haar toekomstige pensioenuitkering.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat bovenstaande aanpassing van de berekeningswijze van de reële dekkinggraad op fondsniveau geen gevolgen heeft voor de grenzen die worden gesteld ten behoeve van het toekomstig indexeren, dan wel het korten van pensioenaanspraken. In het nFTK worden dergelijke grenzen immers gesteld op basis van nominale dekkinggraden, en de definitie daarvan verandert niet. De reële dekkinggraad wordt enkel gebruikt voor communicatiedoeleinden op fondsniveau, bijvoorbeeld in het jaarverslag.

de Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees